

หลวงพ่อเล่าเรื่องสมเด็จพระยา

พระพรหมสุภาภาโร

H10003

หลังจากการเสด็จสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ “สมเด็จพระยาของปวงพสกนิกรชาวไทย” เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เวลา ๒๑ นาฬิกา ๑๗ นาที รวมพระชนมายุได้ ๙๔ พรรษา ๘ เดือน ๗๒ วัน ในวันรุ่งขึ้นหลวงพ่อก็ได้รับสั่งทันที (ซึ่งขณะนั้นเป็นช่วงที่พระภิกษูกำลังเข้าพรรษา) ว่าให้รับตั้งโต๊ะถวายเครื่องสักการะ แต่สมเด็จพระยา ตามที่ต่าง ๆ ของวัด โดยเฉพาะภายในพระอุโบสถ ท่านได้สั่งโต๊ะถวายเครื่องสักการะชุดใหม่ พร้อมทั้งสั่งพระภิกษุสามเณร และอุบาสกอุบาสิกาภายในวัดว่า “เริ่มตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เราจะขอ นำพุทธศาสนิกชนทั้งฝ่ายบรรพชิต และคฤหัสถ์ของวัดอัมพวัน สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม เพื่ออุทิศถวายเป็นพระราชกุศลให้สมเด็จพระยา ไม่จำเป็นจริง ๆ แล้ว เราจะ ไม่ขาดการลงโบสถ์ เราตั้งใจนำเอาความดีถวายเป็นพระราชกุศลให้กับท่านให้จงได้”

ซึ่งความเป็นจริงแล้ว การทำวัตรสวดมนต์ และการปฏิบัติธรรมถวายเป็นพระราชกุศล นั้น หลวงพ่อก็ได้เริ่มทำมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้ว เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในโอกาสที่พระองค์ทรงครองราชย์ครบรอบ ๕๐ ปี และนอกจากนั้นทุกวันที่ ๙ ของทุกเดือน หลวงพ่อก็จัดทำบุญใหญ่ สวดบทพระธรรมจักรถวายเป็นพระราชกุศล

เริ่มตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา หลวงพ่อก็ได้นำพระภิกษุสามเณรและอุบาสกอุบาสิกา ผู้ปฏิบัติธรรมวัดอัมพวัน ทำวัตรสวดมนต์ นั่งเจริญสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน สวดมนต์ถวายพระพร และอุทิศพระราชกุศลถวายสมเด็จพระยาทุกวัน โดยแทบไม่มีวันไหนที่หลวงพ่อก็ไม่ลงนำบาเพ็ญกุศลเพื่ออุทิศส่วนกุศลเลย นอกเสียจากว่าวันนั้น ท่านมีภารกิจที่ต้องเดินทางไปทีไกล ๆ กลับไม่ทันจริง ๆ หรือเกิดเหตุสุดวิสัยจริง ๆ เท่านั้น

นอกจากนั้น ในวาระทำบุญครบ ๗ วัน ๕๐ วัน และ ๑๐๐ วันของสมเด็จพระยา หลวงพ่อก็ได้นิมนต์พระภิกษุสงฆ์สวดสดับปกรณ์ พร้อมทั้งเลี้ยงอาหารพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาภายในวัดทั้งหมด และเลี้ยงอาหารแก่ผู้ต้องหาในเรือนจำกลางจังหวัดสิงห์บุรีตลอดทั้งวัน พร้อมทั้งถวายปัจจัยแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เพื่อถวายเข้ามูลนิธิสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท

หลวงพ่อก่านมักนำธรรมะ และ ความดีของสมเด็จพระเจ้ามาเทศน์เป็นตัวอย่าง ให้พุทธศาสนิกชนทั้งหลายที่มาฟังธรรม และมักมีผู้มาสอบถามหลวงพ่อ ถึงการปฏิบัติธรรมของสมเด็จพระเจ้า เมื่อครั้งทรงปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ จ. กรุงเทพมหานคร โดยมีพระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ ป.ธ.๙) เป็นพระอาจารย์ผู้ถวายกรรมฐาน เนื่องจากหลวงพ่อได้มีโอกาสร่วมอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย

เมื่อท่านพระมหาสุภาพ เขมรสี เจ้าคณะ ๕ และท่านพระมหาไสว ญาณวีโร วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ได้เข้าขอสัมภาษณ์หลวงพ่อ เพื่อสอบถามหลวงพ่อเกี่ยวกับเรื่องนี้ และหลวงพ่อได้เล่าถวาย ตามคำสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ พระราชสุทธิญาณมงคล

ผู้สัมภาษณ์ พระมหาสุภาพ เขมรสี

พระมหาไสว ญาณวีโร

ถาม สมเด็จพระเจ้าทรงเข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่วัดมหาธาตุเป็นเวลาเท่าไร?

ตอบ พระองค์ทรงเข้าปฏิบัติและประทับอยู่เป็นเวลา ๑๕ วัน ในระหว่างการปฏิบัติ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จทรงเยี่ยมเป็นประจำ

ถาม ครั้งนั้น พระเดชพระคุณฯ เข้าปฏิบัติอยู่ก่อนแล้วใช่หรือไม่?

ตอบ ผมไปปฏิบัติก่อนแล้ว คือ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ ก็อยู่ไปเรื่อย ๆ ๑ เดือนผมยังไม่ได้ฟังเทศน์ลำดับญาณเลย

ถาม คำว่า “หนอ” เป็นของพม่าใช่หรือไม่ คนไทยจึงไม่นิยมปฏิบัติ?

ตอบ เรื่องนี้มีคนถามมาก ท่านเจ้าคุณอุดมวิชาญาณ อธิบายว่า คำว่า “หนอ” ไม่ใช่ของพม่า เป็นคำของพระพุทธเจ้า ชาวมครรัฐใช้พูดกันเรียกว่า **วต** ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า **อัญญา สี วต โภ โภณุทญโย** หรือ ดังที่พระยสุกุลบุตรกล่าววาทที่นี้ว่าหนอที่นี้ขัดข้องหนอ “หนอ” เป็นภาษาไทย แปลมาจากบาลีว่า **วต** เป็นภาษาธรรมสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินี ทรงถามว่า ไม่ใช่หนอได้ไหม กำหนดเพียง พอง-ยุบ อย่างเดียวหรือใช้พุทโธได้ไหม ท่านเจ้าคุณอาจารย์อธิบายว่า หนอ หรือ วต สามารถตัดกิเลสได้ เพราะเป็นการยึดเหนี่ยวใจให้อยู่กับสติ จึงใส่หนอไว้ ถ้าไม่ใส่หนอไว้จิตมันไม่ค่อยอยู่ มันวิ่งออกไปข้างนอกมากมาย หมายความว่า เพื่อต้องการให้จิตช้าลง ถ้าไม่มี “หนอ” แล้วกำหนดไม่ได้ มคธที่ว่า หนอ นี้ไม่ได้หมายความว่า พอทำได้แล้วราคาพิเศษหลายล้านจริง ๆ ผมรับรองได้ “หนอ” นี้แหละเป็นการกระตุ้นเตือนให้จิตเข้าไป

ผนวกบวกกับสติได้ง่าย ถ้ากำหนดเพียง พอง-ยุบ มีแต่จะทำให้จิตใจร้อยรน “หนอ” เป็นการล้างจิตให้เยือกเย็น โดยมีสติสัมปชัญญะ เป็นการตั้งจิตให้อยู่กับที่ได้

ถาม การปฏิบัติของสมเด็จย่า ได้ผลเป็นประการใด?

ตอบ การเดินจงกรมนี้ กระผมได้คติมาจากหลวงพ่อบุญพา การเดินจงกรมโดยภาวนาว่า “พุทโธ” อย่างนี้ท่านกล่าวว่า เอาพระพุทธรูปเจ้าไปภาวนาไว้ที่เท้าได้อย่างไร “พุทโธ” ต้องอยู่ที่จิต ทำอย่าง ทำเหยียบ มีสติในการเดิน ทำไมเอาพระพุทธรูปเหยียบที่เท้า ตรงนี้ต้องไปช่วยกันแก้ไข

ที่นี้สมเด็จย่าทรงเล่าว่า เดินจงกรมตั้งแต่ขวายังหนอ ซ้ายยังหนอ เดินได้ทุกระยะ เลื่อนระยะขึ้นเรื่อย ๆ แต่ไม่ใช่เลื่อนให้วันนี้ ระยะที่ ๑ ขวา ย่าง หนอ ซ้าย ย่าง หนอ พรุ่งนี้ระยะที่ ๒ ยกหนอ เหยียบหนอ ไม่ใช่อย่างนั้น ต้องเพิ่มระยะให้ตามสภาวะของญาณ

เวลาส่งอารมณ์ ท่านเจ้าคุณอุดมวิชาญาณถวายพระพรว่า การกำหนดพองยุบ เป็นอย่างไร พระองค์ทรงเล่าว่า จิตกำหนดพองหนอมันหายไป จิตตั้งใหม่กำหนดยุบหนอ ขณะไต่ยีนเสียงสติรู้เสียงมันอยู่ที่โน่น หูมันอยู่ที่นี้ เวลาเดินขวายังหนอ ซ้ายยังหนอ ดีเหลือเกิน พอเดินไปหิวโซเซ พอตั้งหลักบิ๊บเดินได้ตรงซัดมาก พระองค์ทรงเล่าเอง ผมจดไว้และพระองค์ทรงได้ระดับเทศน์ลำดับญาณด้วย ในโบสถ์วัดมหาธาตุ ซึ่งมีพระพิมลธรรม (อาสภมหาเถระ) เป็นองค์ประธาน

ถาม พระเดชพระคุณฯ มีโอกาสได้สนทนากับสมเด็จย่าเป็นการส่วนตัวหรือไม่?

ตอบ ไม่มี ได้แต่ฟังอย่างเดียว ในการสนทนาระหว่างสมเด็จย่ากับท่านเจ้าคุณอาจารย์นั้น ยังมีพระครูประกาศสมาธิคุณ อีกรูปหนึ่งที่เข้าฟังด้วย

ถาม มีบางท่านกล่าวว่า ญาณไม่มี แม้แต่ประโยค ๙ ก็กล่าว พระเดชพระคุณฯ มีความเห็นอย่างไร?

ตอบ คำว่า “ญาณ” ตัวนี้ แปลว่า รู้รอบ รู้ซึ่งในจิตใจเองอย่างแจ่มชัด ของจริงทุกสิ่งเป็นพระไตรลักษณ์ “ญาณ” ต้องรู้จริง รู้แจ้ง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป รู้เหตุการณ์ รู้ข้างขึ้น ข้างแรม รู้เด็ก รู้ผู้ใหญ่ รู้กาลเทศะ รู้บุญรู้บาป รู้คุณ รู้โทษ รู้สิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ จึงเรียกว่า “ญาณ”

ถ้านั่งแล้วไม่เกิดอะไรขึ้น ไม่ได้ผล เดี่ยวเกิดอันนี้ขึ้นได้ผลแล้ว เหมือนท่านมหานั่ง ไม่มีใครมาสอน ปวดก็ไม่มี อะไรก็ไม่มี แปลว่าครูไม่มา นั่งสบาย หลับสบาย ชื่นใจ บ้าง เย็นใจบ้าง นั่นแหละ ถ้าครูมาสอนต้องเรียนเลย ปวดหนอ ที่ว่าญาณหอบเสื่อมัน

มีตำราที่ไหน หอบหนีไปเอง นั่งกำหนด พองหนอ กลุ้มใจ มารมาแล้ว มารไม่มี บารมี
ไม่เกิด มารมาแล้วต้องสู้ แต่สู้ไม่ได้ หนีเลย

ถาม ท่านผู้หญิงดิฐการภักดีมีความประสงค์ที่จะเขียนหนังสือเกี่ยวกับวิปัสสนากับสมเด็จ
ย่า อย่างที่พระองค์ท่านได้กล่าวไปนี้?

ตอบ ผมเป็นพยานได้ พระองค์ปฏิบัติจนได้ฟังเทศน์ลำดับญาณวันสุดท้าย ท่านเจ้าคุณ
อาจารย์บอกว่า ขอถวายพระพร ธรรมวิเศษเกิดขึ้นแล้ว ขอให้ธรรมวิเศษเกิดขึ้น
ภายใน ๕ นาที ๑๐ นาที ก่อนที่จะเป็นอย่างนี้ หลังจากสอบอารมณ์ ท่านเจ้าคุณ
อาจารย์หันมาบอกกระผมว่า “เธอจำไว้ สมเด็จย่าได้เข้าถึงญาณที่ ๑๕ จวนจะถึง
ญาณที่ ๑๖ แล้ว” คืออย่างนี้ ถวายพระพรขอพระองค์อย่าได้บรรทม ให้เดินจงกรม ๒
ชั่วโมง นั่ง ๒ ชั่วโมง เดินระยะที่ ๑ ถึงระยะที่ ๖ อย่างละ ๓๐ นาที ขณะนั้นผมนั่งฟัง
อยู่เวลาบ่าย ๓ โมง สอบอารมณ์วันต่อมา พระองค์เล่าว่า “วันนี้รีบไปไม่รู้สึก ข้างในรู้
หมดเลยมีอะไรบ้าง มันจะไหวติงอย่างไร ข้างนอกไม่รู้ไม่ได้ยิน” พระองค์ท่านทรง
เดินจงกรมแล้ว อธิษฐานนั่งกำหนดภายใน ๓ ชั่วโมง ผมรู้ว่าไปนั่งอยู่ตรงไหน พอ
ครบ ๓ ชั่วโมงค่อย ๆ ออก ลืมตาแล้วยังดึงมือไม่ออก ลืมตาเฉย ๆ สักพักใหญ่จึง
คายมือออกมาแล้วกราบพระอาจารย์ ๓ หน แล้วพนมมือพูดกับพระอาจารย์ทำเจ้า
คุณอาจารย์บอกว่า “คนถึงธรรมอ่อนนุ่มไปหมดเลย เห็นไหม...”